

بررسی‌ها

معنی کنید.

الف- پرده ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد.

ب- بَلَّغَ الْعُلَى بِكَمَالِهِ، كَشَفَ الدُّجَى بِجَمَالِهِ.

پ- یکی از صاحب‌دلان سر به جیب مراقبت فرو برده بود.

ت- دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بپرورد.

ث- درختان را به خلعت نوروزی قیای سبز ورق در بر گرفته.

پاسخها

الف- خداوند آبروی بندگان را با وجود گنهکاری آنان نمی‌ریزد.

ب- به واسطه کمال خود به مرتبه بلند رسید و با جمال نورانی خود تاریکی‌ها را برطرف کرد.

پ- یکی از عارفان در حالت تأمل و تفکر عارفانه، قلب خود را از هر چه غیر خدا، حفظ کرده بود.

ت- خداوند به ابر بهاری فرمان داده تا در گهواره زمین گیاهان را پرورش دهد.

ث- خداوند به مناسبت فرا رسیدن نوروز، لباس سبز رنگ برگ را به درختان هدیه داده است و بر تن آنها پوشانده است.

پرسش‌ها

- الف- در بیت زیر، چه نوع پرسشی وجود دارد؟
از دست و زبان که برآید/ کز عهده شکرش به درآید؟
- ب- در عبارت زیر، نقش «م» در واژه‌های «گلم» و «دامنم» را معین کنید.
بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت.
- پ- معادل معنایی واژگان زیر را معین کنید.
فایق، صفوت، مطاع، اعراض، عاکف
- ت- نقش واژگان را در مصرع زیر معین کنید.
ای مرغ سحر، عشق ز پروانه پیاموز

پاسخها

الف- پرسشی انکاری

ب- بوی گل مرا چنان مست کرد. «م»: مفعول

دامن من از دست برفت. «من»: مضاف‌الیه

پ- (فایق: برگزیده، برتر)، (صفوت: برگزیده و

خالص از هر چیز)، (مطاع: کسی که دیگری

فرمان او را می‌برد، اطاعت شده)، (اعراض: روی

برگرداندن)، (عاکف: کسی که در مذتی معین در

مسجد بماند و عبادت کند)

ت- ای: حرف ندا/ مرغ: منادا/ سحر: مضاف‌الیه/

عشق: مفعول/ ز: حرف اضافه/ پروانه: متمم/

پیاموز: فعل

پرسش‌ها

۱. واژگان «سجع» را در عبارت‌های زیر معین کنید.
الف- هر نفسی که فرو می‌رود ممذّ حیات است و چون بر می‌آید، مفرّح ذات
ب- باران رحمت بی‌حسابش همه را رسیده و خوان نعمت بی‌دریغش همه جا کشیده
۲. آرایه‌های ادبی را در مصرع و عبارت‌های زیر معین کنید.
الف- عاشقان کشتگان معشوقند.
ب- از این بوستان که بودی، ما را چه تحفه کرامت کردی؟
پ- اطفال شاخ را به قدوم موسم ربیع کلاه شکوفه بر سر نهاده.
ت- فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترده.

پاسخ‌ها

۱. الف- حیات، ذات

ب- رسیده، کشیده

۲. الف- واج‌آرایی در تکرار واج «ش»

ب- بوستان: استعاره از معرفت الهی

پ- اطفال شاخ: اضافه تشبیهی/ کلاه شکوفه:

اضافه تشبیهی

ت- فراش باد صبا: اضافه تشبیهی/ فرش زمردین:

استعاره از سبزه‌زار

پرسش‌ها

۱. جمله‌های زیر، بیاتگر کدام صفات خداوند است؟
 الف- پرده ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد.
 ب- وظیفه روزی به خطای منکر نبرد.
۲. مطابق با بیت زیر، خصوصیات پیامبر گرامی اسلام (ص) را بیان کنید.
 شَفِیعَ مُطَاعَ نَبِیِّ کَرِیمِ / قَسِیمَ جَسِیمَ نَسِیمَ وَ سِیمِ
۳. در جمله‌های زیر، معنای واژگان مشخص شده را معین کنید.
 الف- دعوتش را اجابت کردم و امیدش برآوردم.
 ب- آن‌گه که از این معاملت باز آمد.

پاسخ‌ها

۱. الف- «ستارالعیوب» بودن خداوند

ب- «رزاق» بودن خداوند

۲. شفیع: شفاعت کننده/ مطاع: فرمانروا/ نبی:
پیام‌آور/ کریم: بخشنده/ قسیم: صاحب جمال/
نسیم: خوش‌بو/ وسیم: دارای نشان پیغمبری/
جسیم: خوش اندام

۳. دعوت: دعا

معاملت: کار، اعمال عبادی

بررسی‌ها

معنی کنید.

الف- مست گفت ای دوست، این پیراهن است افسار نیست.

ب- گفت جرم راه رفتن نیست، ره هموار نیست.

پ- گفت والی از کجا در خانه خمار نیست؟

ت- گفت دیناری بده پنهان و خود را وارهان.

گفت کار شرع، کار درهم و دینار نیست.

ث- گفت از بهر غرامت، جامه‌ات بیرون کنم.

گفت پوسیده است، جز نقشی ز بود و تار نیست.

پاسخ‌ها

الف- مست گفت این پیراهن یک انسان است و افسار یک حیوان نیست (باید با مجرم محترمانه رفتار کنی)

ب- گفت مشکل فقط به مست کردن من مربوط نمی‌شود بلکه کل جامعه مشکل دارد.

پ- گفت از کجا مشخص است که همین الان والی در میخانه مشغول نوشیدن شراب نباشد؟ (حاکم شهر فاسد است)

ت- محتسب گفت: یک سکه طلا به عنوان رشوه به من بده و خودت را رها کن. مست گفت:

من مرتکب گناه شده‌ام و با پرداخت سکه نقره یا سکه طلا، گناه من پاک نمی‌شود.

ث- محتسب گفت: به عنوان جریمه، پیراهنت را از تنت بیرون می‌آورم. مست گفت: پیراهنم از شدت کهنگی کاملاً پوسیده است.

بررسی‌ها

الف- در مصراع زیر، نقش واژه‌های مشخص شده را معین کنید.

گفت نزدیک است والی را سرای، آن‌جا شویم.

ب- در مصراع زیر، جهش ضمیر را مشخص کنید.

گفت آگه نیستی کز سر در افتادت کلاه

پ- در مصراع زیر، قید را معین کنید.

گفت مستی، زان سبب افتان و خیزان می‌روی.

ت- معنای واژه‌های «محتسب»، «حد» و «خمار» چیست؟